

Lovforslag nr. L. 55. Fremsat den 24. oktober 1978 af Pilgaard Andersen (FP), Ove Jensen (FP) og Ernst Schmidt (FP)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jfr. lovbekendtgørelse nr. 66 af 21. februar 1978, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Lønmodtagere, der ved sygdommens indtræden har været beskæftiget hos arbejdsgiveren mindst 40 timer inden for de sidste 4 uger, og som ikke får udbetalt fuld løn under sygdommen, har ret til fra arbejdsgiveren at få udbetalt dagpenge fra 3. fraværsdag og frem til udløbet af den første sygeuge (arbejdsgiverperioden).«

2. § 3, stk. 1 a, ophæves.

3. § 7, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

4. I § 16 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Dagpenge kan tidligst udbetales fra 3. fraværsdag.«

5. I § 18, stk. 2, ændres »1. fraværsdag« til: »3. fraværsdag«.

6. § 27, stk. 1 a, ophæves.

7. § 40, stk. 1 a, ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1979.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Da lov nr. 262 af 7. juni 1972 trådte i kraft den 1. april 1973, opnåede alle lønmodtagere ret til fuld løn eller dagpenge fra deres første sygedag og igennem hele deres sygeperiode.

Det har været med til at skabe og fastholde den ulykkelige arbejdsløshedssituation, som Danmark lider under. Bl. a. fordi virksomhederne må betale for en arbejdsydelse, som de ikke modtager. At lade virksomhederne betale for den arbejdskraft, de ikke modtager, er lige så ubegrundet som at lade den, der står ved siden af den arbejdsløse eller syge i telefonbogsspalterne, betale. Eller som en ordning, hvorved de langnæsedede morgenkunder skulle betale bageren for de rundstykker, de ikke fik, fordi bagerioven var brudt sammen om natten. Ophæves de nugældende sygelønsregler, mindkes angsten hos landets 350.000 arbejdsgivere for at antage yderligere medhjælp. Vi vil altså få arbejdspladser til mange af de over 400.000, som i øjeblikket er arbejdsløse eller er fejlbeskæftigede med skrivebordssystemer m. v.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det principielt er et fejlsyn fra lovgivningsmagts side at pålægge virksomhederne pligt til at betale dagpenge. Afbodning af sygdomsperioders uheldige virkning må i princippet være en almindelig socialpolitisk opgave, hvis løsning må finansieres af samfundets fælleskasse.

Da den nyligt tiltrådte SV-regering ikke magter at forstå nutidens økonomiske sammenhænge, kan en udryddelse af arbejdsløsheden ikke forventes i den nuværende regerings tid. Problemet omkring sygelønsforpligtelse må løses på denne baggrund.

Forholdet er nemlig det, at arbejdsløsheden stadigvæk foroges med flere snese tusinde mennesker som følge af, at masser af virksomheder ikke tør indlade sig på at ansætte ny arbejdskraft. Man er stillet over for risikoen for, at man i lange perioder skal betale løn til folk, hvis arbejdsindsats man ikke kan benytte sig af, men hvis sygdom tværtimod stiller virksomheden i en vanskelig situation.

52 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Fremskridtspartiet har gang efter gang gjort opmærksom på denne tingenes sammenhæng i det virkelige liv. Eksempelvis kan henvises til beslutningsforslag nr. XLIV af 18. april 1975 om formindskelse af forskelsbehandlingen af de forskellige befolkningsgrupper i sygdomstilfælde (forslag til folketingsbeslutning om indførelse af karenssdage for offentligt ansatte i tilfælde af sygdom og forbedring af adgangen for selvstændigt erhvervsdrivende til at oppebære dagpenge under sygdom (Folketingstidende 1974-75 (2. samling), forhandlingerne sp. 5084 samt tillæg A sp. 4061)). Endvidere kan henvises til forhandlingerne i folkettingen den 1. juni 1977, se Folketingstidende 1976-77 (2. samling), forhandlingerne sp. 5278-5295, hvor alle andre partier nedstemte fremskridtsforslaget om at nedsætte arbejdsgiverperioden fra 5 uger til én uge. (Ændringsforslag til socialministerens forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Hvalvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m. v.)). Der kan også henvises til Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne, sp. 11627 fornedet og sp. 12348 fornedet (Spørgsmål til ministrene) samt til arbejdsministerens svar af 23. juni 1977 på spørgetidsspørgsmål nr. 163 (Folketingstidende 1976-77 (2. samling) sp. 5528).

Arbejdsgiverperioden søgtes nedsat ved forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (Begrænsning af *arbejdsgiverperiodens* længde), der blev fremsat den 2. februar 1978 (Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 7262 samt tillæg A sp. 4003).

Nærværende forslag er en genfremsættelse heraf, men suppleret med en nyordning for første sygeuge, nemlig indførelse af en regel om 2 karenssdage til lønmodtageren og 3 til 5 dage til arbejdsgiveren. Under de foreliggende forhold gives hermed en rimelig byrdefordeling mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren.

Vedtages forslaget, opnås et stort skridt i den rigtige retning. Omkostningerne for det private erhvervsliv lettes på en socialt acceptabel måde.

For det store flertal er det overkommeligt at være selvbetaler i et par dage med års mellemrum. De fleste er da heldigvis ikke syge oftere. Karænspligten er en meget mindre økonomisk øretæve end den, som indtræder, hvis f. eks. bilmotøren sætter ud og skal hovedrepareres eller farvefjerningsnet ramponeres.

Derudover fritages fra skatteyderbetalingen og arbejdsgiverpligten de blå mandage og hvide fredage, som jo også forekommer på vort arbejdsmarked. Fredag og mandag er tilsyneladende blevet de farligste dage at leve på her i landet, hvis man skulle tro statistikken – men det skal man ikke.

En af fordelene ved selvriskoordningen bliver, at samfundet ikke overbebyrdes med al den administration, som de første sygedage medfører.

Karensdageordningen er ikke fremskridtspartiets livret, men jo længere ned i uføret, gammelparterne får kørt det danske samfund, des ubehageligere midler bliver det nødvendigt at tage i anvendelse, når der skal ryddes op efter de mange års udygtige styre af landet. Naturligvis kan der være medborgere, hvis økonomi er så udhulet, at de ikke kan bære at være selvbetalere i blot en lille uges tid. F. eks. hvis de har haft hyppige tilbagefald til sygdom og/eller arbejdsløshed. Her må det almindelige sociale sikkerhedsnet træde til. Andre vil måske selv tegne frivillige forsikringer for at dække deres selvrisiko, og det skal staten naturligvis ikke blande sig i.

Herefter bliver virksomhedernes byrder så over-skuelige, at formentlig et halvt hundrede tusinde mennesker, der ellers ville være arbejdsløse, kommer i produktiv beskæftigelse inden for det private erhvervslivs ca. 350.000 virksomheder.

Forslagets gennemførelse vil indebære forøgede offentlige udgifter på godt en milliard kroner, men en vedtagelse af forslaget forventes inden for nogle få måneder varigt at udvirke en reduktion af arbejdsløsheden med 50.000 mennesker, og der ligger derfor en nettostyrkelse af det offentlige finanser i forslaget på mere end 2 milliarder kroner på års-

basis.

Forslagsstillerne har overvejet, hvorvidt der efter forløbet af den første sygdomsuge bør ydes de pågældende støtte på niveau sygeløn eller på niveau dagpenge, og er – uden at dette har noget med forslaget principielle sigte at gøre – kommet til det resultat, at dagpengesatsen må være det rigtige, således at der i de tilfælde, hvor dette fører til social nød, må findes en løsning over den almindelige sociale bistandshjælp. Herved berører forslaget principielle socialpolitiske aspekter, men dette har været en uundgåelig følgevirkning, som i denne forbindelse ikke er afgørende for forslagsstillerne, der som det altafgørende hovedmotiv bag forslaget bygger på det vidunderlige i at nedsætte arbejdsløsheden massivt.

Nærværende forslag går herefter alene ud på at nedsætte arbejdsgiverperioden samt indføre 2 karensdage.

Hvad specielt angår lovforslagets § 1, nr. 2, 6 og 7 bemærkes, at de har sammenhæng med, at lov nr. 613 af 14. december 1977 bestemte, at der i perioden til og med 1980 skal være en særbehandling af 3. og 4. sygdomsuge, men principielt fastholder arbejdsgiversygelønspligten til de første 5 ugers fravær. Da nærværende forslag permanent vil sætte grænsen til én uge, bortfalder betydningen af de midlertidige særregler for tredje og fjerde sygeuge.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Forslaget nedsætter arbejdsgiverperioden, idet der indføres 2 karensdage til lønmodtageren og resten af den første uge betales af arbejdsgiveren. Derefter overgår dagpengenes betaling til det offentlige.

Til nr. 2-7

Ændringerne er konsekvenser af den under nr. 1 foreslåede ændring.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Lønmodtagere, der ved sygdommens indtræden har været beskæftiget hos arbejdsgiveren mindst 40 timer inden for de sidste 4 uger, og som ikke får udbetalt fuld løn under sygdommen, har ret til fra arbejdsgiveren at få udbetalt dagpenge fra 3. fraværsdag og frem til udløbet af den første sygeuge (arbejdsgiverperioden).«

§ 3, stk. 1. Lønmodtagere, der ved sygdommens indtræden har været beskæftiget hos arbejdsgiveren mindst 40 timer inden for de sidste 4 uger, og som ikke får udbetalt fuld løn under sygdommen, har ret til fra arbejdsgiveren at få udbetalt dagpenge i 5 uger regnet fra 1. fraværsdag (arbejdsgiverperioden).

2. § 3, stk. 1 a, ophæves.

§ 3, stk. 1 a. I perioden 1. januar 1978 til 31. december 1980 refunderer det sociale udvalg arbejdsgiveren dagpengene for 4. og 5. uge i arbejdsgiverperioden. Det er en betingelse for refusion, at arbejdsgiveren har sikret sig dokumentation for lønmodtagerens uarbejdsdygtighed i disse 2 uger. Chefen for sikringsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse af refusionskrav.

3. § 7, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

§ 7, stk. 2. Under sygdom af mere end 2 ugers varighed kan arbejdsgiveren kræve, at lønmodtageren fra sin egen læge eller fra en specialist, som er valgt af lønmodtageren, fremskaffer nærmere oplysninger om sygdommens varighed. Udgifterne afholdes af arbejdsgiveren. Opfylder lønmodtage-

ren ikke denne pligt, uden at der foreligger fyldestgørende begrundelse herfor, bortfalder retten til dagpenge fra arbejdsgiveren.

4. I § 16 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Dagpenge kan tidligst udbetales fra 3. fraværsdag.«

§ 16. Det sociale udvalg udbetaler dagpenge

- 1) til lønmodtagere ved sygdom ud over arbejdsgiverperioden,
- 2) til lønmodtagere, der ikke har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren,
- 3) til personer med dagpengegivende anden erhvervsindtægt samt
- 4) til andre, der har ret til dagpenge, herunder dagpenge ved fødsel og adoption.

Stk. 2. Dagpenge udbetales af det sociale udvalg i den kommune, hvor den sikrede har bopæl.

5. I § 18, stk. 2, ændres »1. fraværsdag« til: »3. fraværsdag«.

§ 18, stk. 2. I andre tilfælde har lønmodtageren ret til dagpenge fra 1. fraværsdag, såfremt anmodning indgives samme dag.

6. § 27, stk. 1 a, ophæves.

§ 27, stk. 1 a. I perioden 1. januar 1978 til 31. december 1980 regnes ved sygdom det tidsrum, der er nævnt i stk. 1, fra 1. fraværsdag efter 3 ugers sygdom.

7. § 40, stk. 1 a, ophæves.

§ 40, stk. 1 a. Udgifter til refusion af dagpenge efter § 3, stk. 1 a, afholdes af den kommune, hvor den sikrede har bopæl.